

การสร้างเรื่องเล่าในนวนิยายเชิงอัตชีวประวัติของนักเขียนสตรีพลัดถิ่น: การศึกษาเปรียบเทียบ เคอะ แมมัวร์ส ออฟ
อะ เซอร์ไวเวอ์ กับ เคอะ เฮาส์ ออฟ เคอะ สปีริตส์

นางสาวอภิสร่า แสงหัตถ์วัฒนา

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาวรรณคดีเปรียบเทียบ ภาควิชาวรรณคดีเปรียบเทียบ

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2550

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

NARRATIVE CONSTRUCTION IN AUTOBIOGRAPHICAL NOVELS
BY DISPLACED WOMEN WRITERS:
A COMPARATIVE STUDY OF *THE MEMOIRS OF A SURVIVOR* AND *THE HOUSE OF THE SPIRITS*

Miss Apissara Saenghuttawattana

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts Program in Comparative Literature

Department of Comparative Literature

Faculty of Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 2007

Copyright of Chulalongkorn University

501068

อภิสรฯ แสงหัตถ์วัฒนา : การสร้างเรื่องเล่าในนวนิยายเชิงอัตชีวประวัติของนักเขียนสตรีพลัดถิ่น: การศึกษาเปรียบเทียบ *เดอะ เมมัวร์ส ออฟ อะ เซอร์ไวเวอร์* กับ *เดอะ เฮาส์ ออฟ เดอะ สปิริตส์*. (NARRATIVE CONSTRUCTION IN AUTOBIOGRAPHICAL NOVELS BY DISPLACED WOMEN WRITERS: A COMPARATIVE STUDY OF *THE MEMOIRS OF A SURVIVOR* AND *THE HOUSE OF THE SPIRITS*) อ. ที่ปรึกษา : อ.ดร. สุรเดช โชติอุดมพันธ์, อ. ที่ปรึกษาร่วม: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จาตุรี ดิงศภักดิ์, 119 หน้า.

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยทางการเมือง สังคม และเพศสถานะที่มีอิทธิพลต่อการสร้างเรื่องเล่าในนวนิยายเรื่อง *เดอะ เมมัวร์ส ออฟ อะ เซอร์ไวเวอร์* ของ คอริส เลสซิง และ *เดอะ เฮาส์ ออฟ เดอะ สปิริตส์* ของ อีซาเบล อัลเลนเด รวมทั้งศึกษารูปแบบการเล่าเรื่องในนวนิยายทั้งสองเรื่อง และวิเคราะห์ห้วงบาทของเรื่องเล่าในฐานะที่เป็นการต่อรอง การเรียนรู้ และการเยียวยาจากการครอบงำของอำนาจวัฒนธรรมกระแสหลัก และนำมาสู่การสร้างอัตลักษณ์ผ่านทางเรื่องเล่า

จากการศึกษาวิเคราะห์นวนิยายทั้งสองเรื่อง สรุปได้ว่า การพลัดถิ่นทั้งทางร่างกายและจิตใจเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างเรื่องเล่า และมีผลต่อรูปแบบของเรื่องเล่า นอกจากนี้เรื่องเล่ายังมีบทบาทช่วยต่อรองกับวาทกรรมกระแสหลัก ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่จะอยู่ท่ามกลางความแตกต่างหลากหลายทางวัฒนธรรม เรื่องเล่าสามารถช่วยเยียวยาบาดแผลทางใจทั้งที่เกิดจากปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายใน และเรื่องเล่ายังถูกใช้เพื่อประกอบสร้างอัตลักษณ์คนพลัดถิ่น

ผลการวิจัยเปรียบเทียบนวนิยายทั้งสองเรื่องพบว่าถึงแม้นวนิยายทั้งคู่จะใช้ลักษณะการประพันธ์แบบนวนิยายเชิงอัตชีวประวัติเหมือนกัน และใช้เพื่อต่อรองกับวาทกรรมกระแสหลักเช่นเดียวกัน แต่ด้วยลักษณะการพลัดถิ่นที่ส่งผลกระทบต่อตัวผู้เขียนแตกต่างกันทำให้รูปแบบเรื่องเล่านั้นแตกต่างกัน ในขณะที่เรื่องเล่าของบ้านใน *เดอะ เฮาส์ ออฟ เดอะ สปิริตส์* ถูกใช้เพื่อรื้อฟื้นรากเหง้าและเยียวยาบาดแผลทางใจที่เกิดจากการเมือง แต่เรื่องเล่าของบ้านและแม่ใน *เดอะ เมมัวร์ส ออฟ อะ เซอร์ไวเวอร์* กลับเป็นเรื่องที่ต้องถูกเยียวยาเพราะเป็นปมปัญหาของผู้เล่า อย่างไรก็ตาม นวนิยายทั้งสองเรื่องต่างก็นำเสนอการประกอบสร้างอัตลักษณ์ผ่านทางเรื่องเล่าเหมือนกัน

ภาควิชาวรรณคดีเปรียบเทียบ
สาขาวิชาวรรณคดีเปรียบเทียบ
ปีการศึกษา 2550

ลายมือชื่อนิสิต.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

4780202322 : MAJOR COMPARATIVE LITERATURE

KEY WORD: NARRATIVE / AUTOBIOGRAPHICAL NOVEL / DISPLACED WOMEN / DORIS LESSING / ISABEL ALLENDE

APISSARA SAENHUTTAWATTANA: NARRATIVE CONSTRUCTION IN AUTOBIOGRAPHICAL NOVELS BY DISPLACED WOMEN WRITERS: A COMPARATIVE STUDY OF *THE MEMOIRS OF A SURVIVOR* AND *THE HOUSE OF THE SPIRITS*. THESIS ADVISOR: SURADECH CHOTIUDOMPANT, Ph.D. CO-ADVISOR: ASST.PROF. CHARTUREE TINGSABADH, Ph.D.
119 pp.

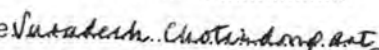
This thesis aims to study political, social and gender factors influencing the narrative construction of *The Memoirs of a Survivor* by Doris Lessing and *The House of the Spirits* by Isabel Allende. Focusing on their narrative patterns, the research shows that these novels perform the roles of negotiation with and healing from the oppressive dominance of the influence of mainstream culture.

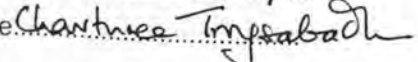
The analysis of these two novels reveals that the physical and mental diasporas, affecting these narrative patterns, are key factors in narrative construction. These narratives, as a device in negotiating with mainstream discourses, become the strategy whereby the writers seek to live amid cultural diversity. Through such narrative fabrication, traumatic experiences generating from internal and external factors can be healed since the narrative process is used to construct the identity of diasporic people.

By comparing these two autobiographical novels, the research demonstrates that, although both Lessing and Allende use autobiographical and novelistic elements to negotiate with mainstream discourses, their narrative patterns are different due to their different diasporic conditions. In *The House of the Spirits*, the narrative is used to reconstruct the root and to remedy traumatic memory resulting from the violence of Chilean politics. The narrative relating household conditions and maternity in *The Memoirs of a Survivor*, by contrast, emphasizes the writer's need of remedy for the trauma stemming from a problematic mother-daughter relationship. Despite such differences in diasporic condition, these novels share the same concern of presenting the process of remedy and the construction of identity through their narrative patterns.

Department Comparative Literature
Field of study Comparative Literature
Academic year 2007

Student's signature.....

Advisor's signature.....

Co-Advisor's signature.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี โดยความช่วยเหลือของอาจารย์ ดร. สุรเดช โชติอุดมพันธ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จาตุรี ดิงศภักดิ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม รองศาสตราจารย์ ดร. อนงค์นาฏ เถลิงวิทย์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศรีศิลป์ บุญขจร กรรมการ ซึ่งได้ให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นต่างๆ ตลอดจนการวิจัยรวมทั้งคอยติดตาม เป็นกำลังใจ และแรงผลักดันให้งานวิจัยชิ้นนี้สำเร็จออกมา

ผู้วิจัยใคร่กราบขอพระคุณมารดา ที่คอยสนับสนุนและเป็นกำลังใจให้เสมอมา ขอขอบคุณ พี่สุนิสา ศรีเจริญ เจ้าหน้าที่ประจำภาควิชาวรรณคดีเปรียบเทียบที่คอยติดตามและให้ความช่วยเหลือมาโดยตลอด ขอขอบคุณอาจารย์ทุกท่านที่ได้เคยประสิทธิ์ประสาทวิชา

ขอบคุณ พักตร์ น้องสาวแสนดีที่คอยเป็นกำลังใจในยามที่มีปัญหา มุ้ย เพื่อนที่ทำให้รู้สึกว่าการโลกนี้สดใส นาวส์ ที่ทำให้ผู้วิจัยเข้มแข็ง และท้ายที่สุด เอ๋ ที่ผู้วิจัยคงไม่มีวันนี้ถ้าไม่ได้แรงสนับสนุนจากเพื่อนรักคนนี้ในทุกๆ ทาง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
บทที่	
1 บทนำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
1.3 แนวเหตุผล ทฤษฎีสำคัญ หรือสมมติฐาน	3
1.4 ขอบเขตของการวิจัย	3
1.5 วิธีดำเนินการวิจัย	3
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
2 อิทธิพลการพลัดถิ่นต่อการสร้างเรื่องเล่าของคอริส เลสซิงและอิซาเบล อัลเลนเค.....	5
2.1 ประวัติความเป็นมาและสาเหตุของการพลัดถิ่น.....	5
2.1.1 การพลัดถิ่นจากการย้ายถิ่นฐานของคอริส เลสซิงและอิซาเบล อัลเลนเค.....	6
2.1.2 การพลัดถิ่นจากปัจจัยการเมืองของคอริส เลสซิงและอิซาเบล อัลเลนเค.....	16
2.2 การพลัดถิ่นกับการสร้างเรื่องเล่า.....	25
3 รูปแบบของเรื่องเล่ากับบทบาทในการต่อรอง.....	32
3.1 การใช้เรื่องเล่าแบบนวนิยายเชิงอัตชีวประวัติในการต่อรองกับวาทกรรมการเมือง ของอิซาเบล อัลเลนเคในนวนิยายเรื่อง <i>The House of the Spirits</i>	36
3.2 การใช้เรื่องเล่าแบบนวนิยายเชิงอัตชีวประวัติในการต่อรองกับความไม่เพียงพอ ของภาษาของอัตชีวประวัติแบบชนบในนวนิยาย <i>The Memoirs of a Survivor</i>	42

3.3 การใช้ลักษณะมหัศจรรย์ของนวนิยาย <i>The House of the Spirits</i> ในการต่อรองกับ	
วาทกรรมกระแสหลัก.....	47
3.3.1 การใช้ลักษณะความมหัศจรรย์ต่อรองกับวาทกรรมทางการเมือง.....	47
3.3.2 การใช้ลักษณะความมหัศจรรย์ต่อรองกับวาทกรรมจักรวรรดินิยม.....	50
3.4 การใช้ลักษณะมหัศจรรย์ของนวนิยาย <i>The Memoirs of a Survivor</i> ในการต่อรองกับ	
รูปแบบการนำเสนอของอัตชีวประวัติแบบชนบท.....	53
3.4.1 ลักษณะมหัศจรรย์ใน <i>The Memoirs of a Survivor</i>	54
3.4.1.1 อุปลักษณะของพื้นที่.....	54
3.4.1.2 อุปลักษณะของตัวละคร.....	60
3.4.2 จากอุปลักษณะสู่อุปมานิทัศน์: กระบวนการสร้างอัตลักษณะใน	
<i>The Memoirs of a Survivor</i>	65
4 การสร้างเรื่องเล่าเพื่อเรียนรู้ เยียวยา และประกอบสร้างอัตลักษณ์คนพลัดถิ่นของ	
คอริส เลสซิง และ อีซาเบล อัลเลนเด.....	74
4.1 ลักษณะการพลัดถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างเรื่องเล่าของบ้านของนักเขียนทั้งคู่.....	74
4.1.1 ลักษณะการพลัดถิ่นของอัลเลนเดที่ส่งผลต่อการสร้างเรื่องเล่าของบ้าน.....	74
4.1.2 ลักษณะการพลัดถิ่นของเลสซิงที่ส่งผลต่อการสร้างเรื่องเล่าของบ้าน.....	75
4.1.3 เรื่องเล่าของบ้านของอีซาเบล อัลเลนเด.....	77
4.1.4 เรื่องเล่าของบ้านของคอริส เลสซิง.....	78
4.2 บ้านแห่งการเรียนรู้: การสร้างเรื่องเล่าของบ้านเพื่อเรียนรู้และประนีประนอมความ	
แตกต่างขัดแย้งที่เกิดจากการอยู่ในพื้นที่ก้ำกึ่ง (in-between space) ของคนพลัดถิ่น	
ในนวนิยาย <i>The House of the Spirits</i>	79
4.3 บ้านที่สูญหาย: ความรู้สึกไร้บ้านเนื่องจากการพลัดถิ่นทางจิตใจและภาวะไร้ราก	
ในนวนิยาย <i>The Memoirs of a Survivor</i>	83
4.4 การใช้เรื่องเล่าของบ้านเพื่อสร้างรากเหง้าและเยียวยาบาดแผลทางใจ.....	87
4.4.1 บ้านที่ช่วยเยียวยา: บทบาทของบ้านในการสร้างรากเหง้าและเยียวยา	
บาดแผลทางใจในนวนิยาย <i>The House of the Spirits</i>	87
4.4.2 บ้านที่ต้องเยียวยา: การใช้เรื่องเล่าเพื่อเยียวยาบาดแผลทางใจเกี่ยวกับแม่	
ของคอริส เลสซิงในนวนิยาย <i>The Memoirs of a Survivor</i>	96

บทที่

หน้า

4.5 การประกอบสร้างอัตลักษณ์คนพลัดถิ่นจากเรื่องเล่าของอิชาบел อัลเบนเด และคอริส เลสซิง.....	103
5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ	109
รายการอ้างอิง	113
บรรณานุกรม	115
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	119